

УДК 81'276.11:001.4:316.77

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-3-28>

Зоряна ШАХОВАЛ,

orcid.org/0009-0008-3149-306X

викладач кафедри слов'янської філології

Хмельницького національного університету

(Хмельницький, Україна) zorjanashakhoval@gmail.com

Олена ЗІНЧЕНКО,

orcid.org/0000-0001-6433-1296

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української та іноземної філології

Одеського національного технологічного університету

(Одеса, Україна) olena.zinchenko@ukr.net

Тетяна ПЛЕХАНОВА,

orcid.org/0000-0003-2639-0396

кандидат філологічних наук,

доцент, завідувач кафедри видавничої справи та редагування

Запорізького національного університету

(Запоріжжя, Україна) plekhanova@i.ua

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ В КОНТЕКСТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ФІЛОЛОГІЧНІЙ СПІЛЬНОТІ

Метою представленої роботи було розкриття концепції термінологічного аналізу в контексті міжкультурної комунікації. Аналіз передбачав вивчення, розуміння та аналіз термінології, яка використовується в міжкультурному спілкуванні, зокрема у філологічних науках. На підставі аналізу дотичної літератури було здійснено поглиблене вивчення поняття «термін». Результати дослідження виявили, що аналіз та вивчення термінів, понять, виразів та їх взаємозв'язків у різних культурах і мовах допомагають підвищити рівень розуміння й покращити ефективність комунікації. Перекладознавство останніми десятиліттями стало надзвичайно актуальною галуззю, що зумовило появу нових досліджень та міждисциплінарних підходів. Саме розвиток перекладознавства поглибив інтерес до проблеми міжкультурного перекладу, завдяки важливим відкриттям у галузі культури та лінгвістики. Результатом цього дослідження було доведення гіпотези, згідно з якою ретельний аналіз термінів, понять та виразів у різних культурах і мовах допомагає покращити взаєморозуміння та забезпечити більш ефективну комунікацію між представниками різних культур. Це сприяє не лише збагаченню наукових знань, але й вдосконаленню міжкультурного діалогу й співпраці. Перекладознавство, що зазнало значних трансформацій протягом останніх десятиліть, відкрило нові можливості для співпраці між різними галузями й дисциплінами. Таким чином, термінологічний аналіз у контексті міжкультурного перекладу можна розглядати і як урахування культурного аспекту в перекладознавстві, і як переклад з однієї мови на іншу, що становить метафору для культурного трансферу в загальному розумінні. Дана робота акцентує на ідеї використання методології перекладацького аналізу в різних дисциплінарних галузях у контексті міжкультурної комунікації. Визначено важливість комплексного підходу до аналізу термінології, який враховує не лише лексикологічні аспекти, але й синтаксис, морфологію та контекст використання. Значна увага приділялася прагматичному аспекту, який дозволяє краще зрозуміти функцію та взаємодію термінологічних одиниць з адресатами. Висвітлено, що такий підхід сприяє розвитку взаєморозуміння та допомагає усвідомити різноманітні культурні перспективи.

Ключові слова: термінологічні одиниці, комплексний підхід, комунікація, культурні репрезентації, переклад.

Zoriana SHAKHOVAL,

orcid.org/0009-0008-3149-306X

Lecturer at the Department of Slavic Philology

Khmelnytskyi National University

(Khmelnytskyi, Ukraine) zorjanashakhoval@gmail.com

Olena ZINCHENKO,

orcid.org/0000-0001-6433-1296

Candidate of Philological Sciences

Associate Professor at the Department of Ukrainian and Foreign Philology

Odesa National University of Technology

(Odesa, Ukraine) olena.zinchenko@ukr.net

Tatyana PLEKHANOVA,

orcid.org/0000-0003-2639-0396

Candidate of Philology, Associate Professor,

Head of the Department of Publishing and Editing

Zaporizhzhya National University

(Zaporizhzhia, Ukraine) plekhanova@i.ua

TERMINOLOGICAL ANALYSIS IN THE CONTEXT OF INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE PHILOLOGICAL COMMUNITY

The aim of the present work was to uncover the concept of terminological analysis in the context of intercultural communication. The analysis involved the study, understanding, and analysis of the terminology used in intercultural communication, particularly in philological sciences. Through the study of translation studies and culture, a deep examination of the concept of term was conducted through the analysis of relevant literature. The results of the research showed that the analysis and study of terms, concepts, expressions, and their interrelationships in different cultures and languages helps increase understanding and improve communication effectiveness. Translation studies has become an extremely relevant field in recent decades, paving the way for new research and interdisciplinary approaches. This development in translation studies has sparked significant interest in the issue of intercultural translation, thanks to important discoveries in the fields of culture and linguistics. The outcome of this research was the unveiling of the idea that careful analysis of terms, concepts, and expressions in different cultures and languages helps enhance mutual understanding and facilitate more effective communication among representatives of different cultures. This not only enriches scientific knowledge, but also enhances intercultural dialogue and cooperation. Translation studies, which has undergone significant transformations in recent decades, has opened up new opportunities for collaboration between various fields and disciplines. Thus, terminological analysis in the context of intercultural translation can be viewed in two ways: as consideration of the cultural aspect in translation studies and as translation between languages, serving as a metaphor for cultural transfer in a general sense. This work focuses on the idea of using translation analysis methodology in various disciplinary fields in the context of intercultural communication. The importance of a comprehensive approach to terminology analysis, taking into account not only lexical aspects, but also syntax, morphology, and usage context, was highlighted. In particular, attention was paid to the pragmatic aspect, which allows for a better understanding of the function and interaction of terminological units with recipients. It was emphasized that this approach contributes to the development of mutual understanding and helps understand various cultural perspectives.

Key words: terminological units, integrated approach, communication, cultural representations, translation.

Постановка проблеми. Термінологічний аналіз є важливим етапом дослідження міжкультурної комунікації, оскільки він допомагає стандартизувати й узгоджувати термінологію, використовувану в цій галузі. На сьогодні відомо, що правильний вибір та розуміння термінів є основними факторами для успішної взаємодії між представниками різних культур. Проте існує необхідність у здійсненні більш глибоких та всебічних досліджень з урахуванням усіх аспектів та параметрів, які впливають на термінологічний аналіз у контексті міжкультурної комунікації. Недостатньо просто перекладати терміни з однієї мови на іншу, не враховуючи їхнього значення й уживання в культурному контексті.

Детальне дослідження міжкультурної комунікації та вивчення її термінології сприятиме не лише покращенню взаєморозуміння між різними культу-

рами, але й уможливить розвитку нових підходів та методів у цій галузі. Таким чином, необхідно з'ясувати, які конкретні етапи й методи аналізу термінології можуть бути застосовані для вдосконалення сприйняття та взаємодії між представниками різних культур у межах філологічної спільноти.

Аналіз досліджень. У сфері перекладознавчих філологічних досліджень початок 1990-х років можна назвати «культурним поворотом», який був відповіддю на домінування лінгвістичного підходу до перекладу до цього часу. Цей етап характеризувався відмовою від поняття еквівалентності, розробленого певними теоретиками, та ідеї невидимості перекладача (Hong, Rossi, 2021: 99). До цього часу дисципліна переважно розвивалася в межах порівняльного літературознавства, а підхід до текстів був спрямований на лінгвістичну й філологічну оцінку.

Замість акценту на практиці перекладу незалежно від типу тексту, що перекладається, цей підхід сприяв вивченню «великих» художніх перекладів, особливо тих, які мали історичну значущість, ставши «канонічними». У 1960-х і 1970-х роках, коли були спроби машинного перекладу, мова вважалася номенклатурою, простим списком «імен», які поєднували «речі», що треба було просто перенести в іншу мову, щоб отримати правильний переклад (Foldes, 2023: 162). При обговоренні практичних аспектів термінології в міжкультурному аналізі була виявлена глибока асиметрія у використанні термінів в різних мовах, що призвело до висловлення деякими лінгвістами тези щодо неможливості такого типу перекладу.

Отже, з початку 1990-х років у галузі досліджень перекладу почалася «культурна трансформація» (Коткова, 2017: 108). Це зумовило аналіз відмінностей між лінгвістичним та філологічним підходами до перекладів, які домінували до цього часу, та новим «культурним» підходом. Останній розглядає акт перекладу не лише як просте перенесення з однієї мови в іншу чи зміну мовних одиниць, а як повноцінну комунікацію, спрямовану на конкретну аудиторію, що може призводити до різних процесів переписування залежно від цільового оточення (Graziani et. all., 2023: 3464). Згідно з цією концепцією, текст розглядається як невід’ємна складова частина світу, а не просто набір граматичних і лексичних одиниць або «зразків» мови, що існують поза будь-яким контекстом.

Отже, міжкультурний підхід до аналізу та перекладу термінології порушує питання про культурні репрезентації, що передаються через переклад, трансформації оригінального тексту або навіть маніпуляції ним (свідомі або несвідомі). Розглядаються питання про спосіб взаємодії з відмінностями, відображеними у вихідному тексті, а також про культурні розбіжності між контекстом, у якому був створений оригінальний текст, і контекстом цільового тексту (Marinetti, & De Francisci, 2022: 250). У підсумку, це зумовлює виникнення питання щодо формування та утвердження основних ідей оригінального й цільового текстів.

Детальний аналіз термінології в міжкультурному контексті може розкрити нові аспекти. Порівняння різних перекладів одного тексту або оригіналу з його перекладом дає змогу виявити наслідки свідомих або несвідомих маніпуляцій.

Поняття культурного трансферу, яке інтегрує ці нові аспекти, робить вивчення перекладу справжньою міждисциплінарною галуззю, що має як позитивні, так і негативні наслідки (Lebedieva, 2023: 73).

Позитивними аспектами можна вважати те, що перекладознавство виходить за межі своєї традиційної сфери й набуває значення в більш конкретному контексті суспільно-політичних відносин. Прояв відкритості перекладу до різних підходів, які виходять за межі лінгвістики й філології, зумовлює необхідність опанування лінгвістами не лише мовних навичок, але й більш широкого спектра знань. Також важливого значення набуває мовна компетенція для дослідників, які не є фахівцями в галузі мови. Існує постійна загроза втрати унікальності перекладознавства при розширенні та розмитті його меж.

Мета статті полягає в дослідженні впливу термінології на міжкультурну комунікацію та визначенні методологічного підходу до її аналізу й використання. У контексті досягнення мети сформульовано такі завдання:

- проаналізувати виклики, пов’язані з використанням термінології в міжкультурній комунікації;
- визначити комплексний підхід до аналізу й розуміння термінологічних одиниць;
- розглянути можливість застосування методології перекладацького аналізу для осмислення міжкультурної взаємодії;
- з’ясувати вплив термінології на міжкультурну комунікацію.

Виклад основного матеріалу. Ідея, згідно з якою переклад не обмежується лише лінгвістичними аспектами, надає можливість використання методології перекладу для аналізу всіх випадків культурного трансферу. Потенціал перекладу термінології як інструмент дослідження та галузь дослідження був визнаний важливим культурним посередником (Jørgensen, & Lüsebrink, 2021: 13).

Ідея міжкультурного перекладу термінології уособлює рух народів по всьому світу, що відтворює процес перекладу. Переклад не лише передає тексти з однієї мови на іншу, але також є взаємодією між текстами й культурами через різноманітні операції, які здійснює перекладач (Ardelean, 2019: 18).

Розмаїття перекладу – від текстового до культурного – визначає метод, який використовується у філологічних дослідженнях для стимулювання процесу перекладу. Очевидно, що мовні відмінності конкретної країни можуть або не можуть впливати на цей підхід. Перехід від лінгвістичного перекладу до культурних трансферів та обмінів може бути позначений терміном «переклад термінології».

Термін «переклад термінології» легко асоціюється з поняттям «культурний трансфер», що

означає переміщення між двома культурними просторами, такими як держави, нації, регіони або мовні групи, фізичних об'єктів, людей, ідей, літературних моделей та навіть словникових елементів. Таким чином, під «культурним трансфером» розуміють способи, за допомогою яких культура імпортує та асимілює елементи з інших культур або експортує елементи своєї власної культури в інші контексти, включаючи мову, терміни, тексти, форми, цінності, способи мислення та самовираження (Hall, 2019: 200).

Міждисциплінарні дослідження сприяли розвитку термінології в напрямі «соціальної термінології», де соціолінгвістичні та прагматичні аспекти спеціалізованих понять стають основою термінології (рис. 1).

Лінгвістичний підхід передбачає кілька принципів: сприймання термінів як лінгвістичних знаків, акцент на ролі співрозмовників, увага до термінології, що свідомо враховує соціальне функціонування спеціалізованих мов, а також розмаїтість і поліфонія спеціалізованих дискурсів (Myking, 2020: 59). Цей підхід акцентує різноманітність текстів і дискурсів, що об'єднані в певній галузі науки, і відкидає апіоризм, який намагається створити універсальну термінологію, що існує сама по собі й застосовується до будь-якого виду дискурсу.

Дослідження в галузі соціотермінології сприяють врахуванню специфічних аспектів, що стосуються як відправників, так і одержувачів повідомлень у межах лінгвістичних досліджень. Крім того, вони сприяють урахуванню взаємодії дискурсів і популяризації мовних просторів, де порівнюються, стикаються та вирішуються термінологічні питання та здійснюється пошук можливих компромісів (Gutiérrez Bullón, 2020: 11).

Розгляд погляду відправника під час дослідження може призвести до формування соціокогнітивного підходу. Використання методів дослідження, що ґрунтуються на когнітивній семантиці, дозволяє соціокогнітивній моделі розглядати категоризацію як «одиницю розуміння», яка може мати архетипну структуру. Терміни в такому підході розглядаються як одиниці розуміння, які підкоряються різним концептуалізаціям і можуть мати змінні визначення. Соціокогнітивний підхід поєднує елементи варіації, такі як синонімія, полісемія та часова або хронікальна варіація, інтегруючи їх в аналізі та дослідженнях.

Нарешті, міжкультурна термінологія спрямована на культуру кожної людської спільноти, перетин різноманітних досвідів та продукування знань будь-якого виду (Vezzani, Di Nunzio, 2020: 269).

Міжкультурний підхід до термінології ґрунтується на соціокультурних, історичних засадах.

У такому розмаїтті орієнтацій, підходів та тенденцій постає логічне питання щодо теоретичних та методологічних підстав термінологічних досліджень у сучасній науці. На думку (Cabezas-García, 2024), лише підхід до термінологій, заснований на принципах описової лінгвістики, який враховує варіацію в усіх її лінгвістичних і позалінгвістичних вимірах, може забезпечити міцну теоретичну базу та запобігти розпаду цієї складної й різноманітної галузі філології.

Спеціальна термінологія вивчається за допомогою різних систем символів у межах спеціалізованої сфери, серед яких природні мови використовуються для спеціалізованого спілкування. Мови спеціальності (LSP), що одночасно є спеціалізованими, технічними, професійними, та мовами певної сфери діяльності або знань, мають свою визначену унікальність і різноманіття.

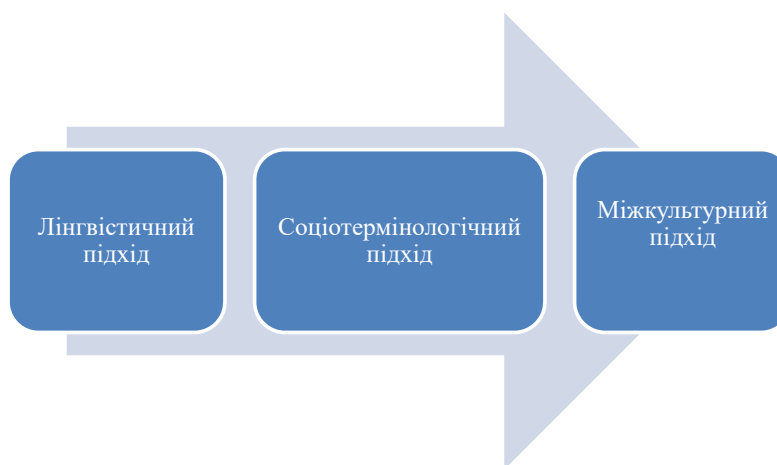

Рис. 1. Схема розвитку термінології

Джерело: власна розробка авторів.

Якщо мову спеціальності розглядати як варіант загальної мови, то варіація в LSP відповідає тим же критеріям, що й для загальної мови. Іншими словами, спеціалізовані мови також зазнають діахронних, діатопних і діастратичних змін. Інші фактори варіації, такі як ситуація спілкування, наміри та цілі комунікації, беруться до уваги при спеціалізованій комунікації фахівців у галузі філології або початківців. Ці фактори певною мірою впливають на синтаксичні, морфологічні та текстові ресурси, використовувані в спеціалізованих текстах, зокрема типи речень, форми дієслів, сполучники тощо.

Мови спеціальності, що розглядаються як дискурсивний об'єкт, базуються на припущенні, що вони мають семантичні, синтаксичні, стилістичні, риторичні, а також лексичні та термінологічні особливості. Термін «дискурс» має різні значення залежно від теоретичного контексту, на якому він базується. Термін «аналіз» відповідає різним процедурам залежно від теорії, яка його визначає. Щодо мовних спеціальностей, то рекомендується уникати теоретичних підходів, які розглядають «дискурс» як еквівалент тексту чи вислову. Потрібно враховувати протилежну позицію, згідно з якою кожна текстова структура є результатом низки виборів (лексичних, синтаксичних), які призводять до створення унікального об'єкта.

Це встановлює чітку роздільну лінію між трьома категоріями дискурсу, тексту та вислову (табл. 1).

Різноманітні лінгвістичні явища пов'язані з умовами виробництва та змінюються з часом і від країни до країни. З цього погляду, дискурс пов'язаний із соціокультурним контекстом, від якого він залежить. Вислів є виявом миттєвого дискурсу, будь-то усний або письмовий, конкретний чи обмежений, і сприймається як об'єкт у своїй фізичній формі. Використання виразу є способом доступу до конкретного тексту, який є матеріальною основою, але не повністю збігається з ним. Текст відповідає абстрактній моделі, за якою організовані вислови. Мови спеціальності викликають значний інтерес у зв'язку з різними типами й жанрами дискурсу всередині категорії «спеціалізований дискурс» і треба вивчати їх відповідно до цих вимог.

Вбачається, що спеціалізовані дискурси відображають концептуальні особливості різних галузей знань, тому важливо розрізняти різні типи концептуальних систем (табл. 2).

Термінологія спеціалізованих мов відображає концептуальні аспекти різних галузей знань, отже, важливо мати на увазі, що такі мови можуть відрізнятися за глибиною вмісту. Філологія аналізує мову спеціальності за чотирма критеріями: ступенем абстракції, природністю чи штучністю вираження елементів і синтаксисом, середовищем або типом спеціалізації та аудиторією. Застосування цих критеріїв призводить до поділу мови на п'ять рівнів – від символічної мови, що використовується як частина технічно-наукової мови тільки через свій складовий елемент у природній

Таблиця 1

Категорії філологічного дискурсу

Міжкультурний дискурс	Визначається як результат множинних дискурсивних практик у суспільному житті.
Дискурси, регульовані конвенціями	Сфери освіти, релігії, політики, права, філософії, журналістики або літератури є джерелами дискурсів, регульованих певною кількістю конвенцій.
Освітній дискурс	Сфера освіти включає такі типи дискурсів, як офіційні інструкції щодо програм, звіти інспекції, типові уроки, виконання завдань, педагогічні або дидактичні есе тощо.

Джерело: власна розробка автора.

Таблиця 2

Концептуальні системи дискурсів

Системи концептуалізації	Мають стійкі конструкції, гіпотетико-дедуктивні системи, які базуються на теоріях (математика, логіка).
Системи класифікації	Класифікація спостереженого матеріалу та індукція (здебільшого природничі науки).
Системи структуризації	Системи, що виникають зі структуризації та регуляризації практичної діяльності або використання наукових знань на практиці (техніка).
Системи семантики дискурсу	Передбачають пояснення істини (релігійні, філософські теорії, гуманітарні науки) або створення культурного набору понять, що має самостійне значення (наприклад, право).

Джерело: власна розробка авторів.

мові, до мови споживача, яка досить близька до звичайної мови. На нашу думку, ця класифікація має важливе значення, оскільки вона підкреслює різноманітність дискурсу.

Спеціальності поділяються не лише тематично, залежно від галузей, до яких вони належать, але й за ступенем інтелектуалізації.

Нарешті, останній коментар щодо різноманітності спеціалізованих мов стосується протистояння індивідуальної ідіосинкразії дослідника, згоди на використання всередині спільноти фахівців та впливу засобів масової інформації. Це виявляється насамперед на рівні лексики.

Дослідник може відхилитися від загального погодження та розробити нову термінологію, яка може бути прийнята або відкинута залежно від її впливу в науковому середовищі.

Термінологічний аналіз у контексті міжкультурної комунікації у філологічній спільноті виявляє певні категорії наукового дискурсу. Ця категоризація ґрунтується на ситуаціях комунікації й призводить до відмінностей між дискурсами залежно від їхніх учасників (відправника, одержувача або адресата дискурсу), їх цілей і рівня технічності або спеціалізації. Вона формує такі категорії: спеціалізований науковий дискурс, офіційний, педагогічний (дидактичний), напівпопулярний науковий та науково-популяризаторський.

Отже, при обробці мов спеціальностей тексти обираються з урахуванням жанрів та типів наукового й технічного дискурсів, що відповідає традиційному вертикальному поділу мов спеціальностей.

У контексті міжкультурної комунікації у філологічній спільноті термінологічний аналіз виявляє сім характеристик текстуральності:

- Зв'язність;
- Когерентність;
- Іntenціональність;
- Прийнятність;

- Інформативність;
- Інтертекстуальність.

З мовознавчого погляду, лінгвістика тексту відрізняється від інших дисциплін тлумачення, які входять у мультидисциплінарний аналіз дискурсу, але має спільні елементи з ними. У цьому контексті тексти розглядаються як джерело даних для аналізу всіх рівнів мови. Таким чином, збір текстів стає еквівалентом корпусу. Надалі тексти розглядаються як рівень вищий за речення, найвищий рівень лінгвістичного аналізу.

Усі тексти спеціалізованих мов можна визначити як форми, що виражаються як усно, так і письмово. Таке розуміння, безумовно, занадто широке, але воно має перевагу, беручи до уваги усні й письмові тексти, сучасні та давні тексти, тексти стандартної й нестандартної мов, державної й регіональної мов, первинні чи високоспеціалізовані тексти (наукові, технічні, офіційні, професійні) та популяризаторські й дидактичні тексти.

У контексті міжкультурної комунікації у філологічній спільноті термінологічний аналіз розглядає різноманітні типи текстів наукового та технічного спрямування, які формуються відповідно до специфіки й потреб спеціалістів. Ці типи визначаються за різними критеріями, такими як тематичний зміст, поділ на галузі, рівень абстракції, науковий чи навчальний рівні.

Серед різних типів текстів можна виокремити навчальні матеріали, такі як підручники та посібники, наукові роботи, звіти, статті, дисертації, а також документи, що мають практичне застосування, наприклад, контракти, інструкції, листи. Крім того, текстові матеріали можуть варіюватися від простих резюме до складних монографій та дисертацій.

Варто також зазначити, що в міжкультурній комунікації філологічна спільнота стикається з різноманітними мовними та культурними реалі-

Таблиця 3

Етапи термінологічного аналізу в контексті міжкультурної комунікації

Збір термінології	Вивчення відповідних джерел, текстів, досліджень або інших матеріалів, що містять термінологію з галузі міжкультурної комунікації та філології.
Аналіз та класифікація термінів	Терміни можуть бути класифіковані за темами, категоріями, культурними аспектами тощо.
Контекстуальний аналіз	Розгляд термінів у різних контекстах та взаємозв'язках з культурними особливостями.
Порівняльний аналіз	Порівняння термінів та їхніх використань у різних культурах, мовах або контекстах.
Оцінка точності й адекватності перекладів	Перевірка, наскільки вдало терміни перекладені з однієї мови на іншу та на відповідність оригіналу.

Джерело: власна розробка авторів.

ями, які можуть мати свою унікальну термінологію й специфіку. Такий аналіз допомагає розкрити особливості мови, культури, літератури та інших аспектів, що впливають на міжкультурне спілкування. Він також може передбачати порівняльне вивчення термінології різних культур, аналіз перекладів щодо їх точності в передачі мовно-культурних концепцій.

Основні етапи термінологічного аналізу в контексті міжкультурної комунікації у філологічній спільноті подано в таблиці 3.

Такий аналіз сприяє не лише кращому розумінню термінології та концепцій у міжкультурному контексті, але й покращує якість міжкультурної комунікації серед філологічної спільноти.

У контексті міжкультурної комунікації в філологічній спільноті термінологічний аналіз текстів дозволяє класифікувати їх за різними критеріями, що відображають їхню мету та специфіку. Дослідження різних аспектів масиву спеціалізованих текстів може зумовити виявлення лінгвістичних критеріїв типології, яка є частковою й залежить від характерних ознак та критеріїв.

Складні дослідження типологій текстів, які здійснюються загальною текстовою лінгвістикою, пропонують різні підходи, включаючи когнітивні та комунікативні основи, орієнтовані на різні рівні або параметри текстів. Чотири основні рівні тексту – функціональний, ситуативний, семантичний та формально-граматичний – можуть бути визначені через такий аналіз.

Отже, такий підхід підкреслює важливість контексту та умов культурного трансферу, де передача культурних елементів, включаючи мовленнєві конструкції, здійснюється через різні механізми, такі як мандрівники, перекладачі та інші посередники. Це сприяє кращому управлінню культурними відмінностями між спільнотами та сприяє

розумінню різноманітності культурних особливостей. Такий підхід дозволяє переносити термінологію та методологію перекладу на аналіз в інших галузях та використовувати їх як інструменти управління культурним розмаїттям.

Висновки. Використання методології перекладацького аналізу в інших дисциплінарних галузях в контексті міжкультурної комунікації може зіткнутися з різними викликами. Переклад може стати викликом, оскільки часто важко перейти від метафори або аналогії до практичного застосування. Переклад може бути використаний як модель для осмислення та переосмислення міжкультурної комунікації. Він стимулює постійне обговорення, переформулювання та оновлення динамічних та історизованих відносин між мовами й культурами. Такий підхід допомагає розуміти та враховувати різноманітні культурні перспективи та сприяє розвитку взаєморозуміння. З наведених висновків випливає, що обробка термінологічних одиниць має бути проведена не лише з урахуванням точності понять, але й з урахуванням широкого контексту, в якому вони функціонують. Відповідно, термінологічні одиниці повинні аналізуватися з урахуванням лексикологічного, синтаксичного та морфологічного аспектів, а також умов використання.

Такий підхід базується на різних рівнях лінгвістичного аналізу, включаючи морфологічний, морфосемантичний, семантичний, синтаксичний та прагматичний рівні. Прагматичний аспект особливо важливий, оскільки він враховує варіативність дискурсу, тексту та ситуації використання термінології, що допомагає краще зрозуміти її функцію та взаємодію з адресатами та споживачами. Такий комплексний підхід дозволяє зрозуміти та пояснити специфіку й ефективність використання термінологічних одиниць у спеціалізованому дискурсі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Hong W., Rossi C. The cognitive turn in metaphor translation studies: A critical overview. *Journal of Translation Studies*. 2021. Vol. 2. P. 83–115. URL: <https://hal.science/hal-03342406/> (дата звернення: 10.04.2024).
2. Foldes C. Interculturality and its linguistic consideration: three paradigms. *Езиков сям-Orbis Linguarum*. 2023. Vol. 21. № 3. P. 160–174. URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1206430> (дата звернення: 10.04.2024).
3. Коткова Л. І. Ідіолект Володимира Винниченка: лексико-фразеологічні та стилістичні складники: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2017.
4. Graziani M., Dutkiewicz L., Calvaresi D., Amorim J. P., Yordanova K., Vered M. та ін. A global taxonomy of interpretable AI: unifying the terminology for the technical and social sciences. *Artificial intelligence review*. 2023. Vol. 56. № 4. P. 3473–3504. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10462-022-10256-8> (дата звернення: 10.04.2024).
5. Marinetti C., De Francisci E. Introduction: translation and performance cultures. *Translation Studies*. 2022. Vol. 15. № 3. P. 247–257. URL: <https://doi.org/10.1080/14781700.2022.2126386> (дата звернення: 10.04.2024).
6. Lebedieva S. Cross-cultural parallels in the terminology systems of English and Italian. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2023. Вип. 3 (206). С. 66–71. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/25327> (дата звернення: 10.04.2024).
7. Jørgensen S. B., Lüsebrink H. J. Introduction: Reframing the cultural transfer approach. *Cultural Transfer Reconsidered*. 2021. P. 1–20. URL: https://doi.org/10.1163/9789004443693_002 (дата звернення: 10.04.2024).

8. Ardelean C. Relevance of the Cultural Transfer in Translation: False Friends in Media Sources. *Scientific Bulletin of the Politehnica University of Timisoara, Transactions on Modern Languages*. 2019. Vol. 18. № 1. URL: <http://www.sc.upt.ro/attachments/article/298/07%20Ardelean.pdf> (дата звернення: 10.04.2024).
9. Hall M. A. Whose game is it anyway? Board and dice games as an example of cultural transfer and hybridity. *Archimède: archéologie et histoire ancienne*. 2019. № 6. P. 199–212. URL: <https://shs.hal.science/halshs-02927544/> (дата звернення: 10.04.2024).
10. Myking J. Term Formation – Is There a State of the Art? *Terminologija*. 2020. № 27. P. 6–30. URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=993249> (дата звернення: 10.04.2024).
11. Gutiérrez Bullón S. The translation of complex nominals in the field of air quality treatment, 2020. URL: <https://digibug.ugr.es/handle/10481/62602> (дата звернення: 10.04.2024).
12. Vezzani F., Di Nunzio G. M. Methodology for the standardization of terminological resources: Design of TriMED database to support multi-register medical communication. *Terminology*. 2020. Vol. 26. № 2. P. 265–297. URL: <https://doi.org/10.1075/term.00053.vez> (дата звернення: 10.04.2024).
13. Cabezas-García M. *The Pragmatics of Multiword Terms: The Impact of Context*. New York, 2024. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003390091> (дата звернення: 10.04.2024).

REFERENCES

14. Hong, W., & Rossi, C. (2021). The cognitive turn in metaphor translation studies: A critical overview. *Journal of Translation Studies*, 5(2), 83–115. Retrieved from <https://hal.science/hal-03342406/>.
15. Foldes, C. (2023). Interculturality and its linguistic consideration: three paradigms. *Езиков свят-Orbis Linguarum*, 21(3), 160–174. Retrieved from <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1206430>.
16. Kotkova, L. I. (2017). *Idiolekt Volodymyra Vynnychenka: leksyko-frazeologichni ta stylystychni skladnyky* [The idiolekt of Volodymyr Vynnychenko: lexical and stylistic components]. (Doctor's thesis). Kyiv. [in Ukrainian]
17. Graziani, M., Dutkiewicz, L., Calvaresi, D. et al. (2023). A global taxonomy of interpretable AI: unifying the terminology for the technical and social sciences. *Artificial intelligence review*, 56(4), 3473–3504. Retrieved from <https://link.springer.com/article/10.1007/s10462-022-10256-8>.
18. Marinetti, C., & De Francisci, E. (2022). Introduction: translation and performance cultures. *Translation Studies*, 15(3), 247–257. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/14781700.2022.2126386>.
19. Lebedieva, S. (2023). Cross-cultural parallels in the terminology systems of English and Italian. *Naukovi zapysky. Seriya: Filolohichni nauky*. 3(206). 66–71. Retrieved from <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/25327>.
20. Jørgensen, S. B., & Lüsebrink, H. J. (2021). Introduction: Reframing the cultural transfer approach. *Cultural Transfer Reconsidered*, 1–20. Retrieved from https://doi.org/10.1163/9789004443693_002.
21. Ardelean, C. (2019). Relevance of the Cultural Transfer in Translation: False Friends in Media Sources. *Scientific Bulletin of the Politehnica University of Timisoara, Transactions on Modern Languages*, 1, 18. Retrieved from <http://www.sc.upt.ro/attachments/article/298/07%20Ardelean.pdf>.
22. Hall, M. A. (2019). Whose game is it anyway? Board and dice games as an example of cultural transfer and hybridity. *Archimède: archéologie et histoire ancienne*, 6, 199–212. Retrieved from <https://shs.hal.science/halshs-02927544/>.
23. Myking, J. (2020). Term Formation—Is There a State of the Art?. *Terminologija*, 27, 6–30. Retrieved from <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=993249>.
24. Gutiérrez Bullón, S. (2020). *The translation of complex nominals in the field of air quality treatment*. Retrieved from <https://digibug.ugr.es/handle/10481/62602>.
25. Vezzani, F., & Di Nunzio, G. M. (2020). Methodology for the standardization of terminological resources: Design of TriMED database to support multi-register medical communication. *Terminology*, 26(2), 265–297. Retrieved from <https://doi.org/10.1075/term.00053.vez>.
26. Cabezas-García, M. (2024). *The Pragmatics of Multiword Terms: The Impact of Context*. New York. Retrieved from <https://doi.org/10.4324/9781003390091>.